

Zbiraja vsak četrtik in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Narodnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Narodnina se plačuje v naprej. — Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1.50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Cekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurb. št. 113.

I. številka.

MARIBOR, dne 7. januarja 1926.

60. letnik.

Kaj hočemo katoličani?

Katoličani v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev moramo v našem javnem življenju vestno izpolnjevati svoje dolžnosti in neustrašeno braniti svoje pravice. Prva dolžnost, ki jo terja naše javno življenje od nas, je, da se vsi katoličani, naj smo Srbi, Hrvati, Slovenci, ali Nemci, Madžari ali katere druge narodnosti živo zavedamo, da smo vsi otroci ene matere katoliške Cerkve in vsi člani enoiste države in da smo torej najbližji bratje. Čutiti moramo drug za drugega. Zalost in veselje, neuspehe in napredovanje moramo skupno doživljati. V tem oziru smo dosedaj mnogo grešili. Med seboj se nismo dovolj poznali. Vsak je sam zase, čuteč se samo s svojim narodom ali s svojo pokrajino solidaren, preživljal svojo usodo neodvisno od drugega. Ko je pred kratkim iz Subotice zadonel klic: »Katoličani, vkup!«, je od veselja zaigralo vsako katoliško srce. Klic je zadel na pravo struno.

Ni istina, da vera ne spada v javno življenje! V političnem življenju se krade, se laže, se delajo krivice, se greši proti ljubezni do bližnjega. Zandar in sodnik prihajata šele, ko je prestopke že storjen. Samo vera nas uči vedno in povsod, da moramo biti pošteni, naj nas kdo vidi ali ne, da moramo govoriti resnico, naj je to komu ljubo ali ne. Vera nam ukazuje, da moramo biti pravični napram vsakemu posamezniku, napram celemu stanu ter narodu in da moramo svojemu bližnjemu izkazovati ljubezen bodisi v vsakdanjem življenju, bodisi v javnih socialnih odnošajih. Kdor pravi, da vera nima z današnjo politiko nič opraviti, je sumljiv človek, njega se je treba ogibati. In če politična stranka tako govori, se je treba nje ogibati!

Organizirana oznanjevalka vsake vere je Cerkev. Kako rada se meša dnevna politika ravno v njene posle! Zabranjuje čisto cerkvene organizacije, kakor n. pr. Marijanske kongregacije itd. Ne dovoljuje katoliških kulturnih organizacij, ali jim dela vse mogoče zapreke. Primerjaj Orlovsko organizacijo ali različne prosvetne organizacije kat. dijaštva! Politika je, ako so se neupravičeno zaprla samo učiteljska kat. organizacij, ako so se nasprotno vsem zakonom vzela šolska poslopja in zemljišča kat. verskim šolam in so se te šole kratkoma poddržavile. Politika je tudi, ako se nam je iz učiteljskih in meščanskih šol odstranilo nekoliko ur veronauka in ako se je pripravil predlog novega šolskega zakona, s katerim se katehet iztirja iz ljudske šole. Konkordat s sv. Očetom bo sklenila ali ne sklenila vlada, torej zopet politika. Ta dejstva nujno zahtevajo, da se katoličani zbirajo v svoji politični stranki, ki jim bode branila vero in Cerkev. Katoličani, ven iz strank, ki vam programatično ne zagotavljajo obrambe Vaše vere in sv. Cerkve! Katoličani, vkup!

Velika naloga bodoče politike po celem svetu bo, da se ugodno rešuje socialno vprašanje. Ugodno za delavce po fabrikah, po obrtnih in po kmetih. Katoličani pri tem velikem vprašanju ne smemo stati ob strani, temveč v prednih vrstah socialnih delavcev. Saj nas katoliška vera za to najbolj usposablja, ker nam nudi prave osnovne nazore o človeku in življenju, po katerih nam je mogoče najti sredstva, ki naj človeštvo privedejo do socialno pravične gospodarske uredbe. V vseh državah Evrope so se katoličani krepko oprijeli socialnega dela, krščanski socializem je njih program. Tudi mi ne smemo zaostati, temveč nemudoma iti na delo med siromake in zatirance. Kjer je trepa trpečemu ljudstvu lajšati težka gospodarska bremena, tam moramo biti katoličani med prvimi.

V notranji politiki hočemo katoličani, da se uveljavijo načela krščanske demokracije. Ljudstvo naj samo sebe vlada, po samoupravah, ki so prilagodene njegovim gospodarskim, narodnim in kulturnim zahtevam. Naj ne bo narod nad narodom, ampak vsi v bratski slogi, ne pokrajina nad pokrajino, ampak v ravnopravnosti druga poleg druge. Sprememba sedanje ustave je zato nujno potrebna. V verskem oziru oznanjujemo svobodo veroizpovedanja od strani državne oblasti in veliko strpljivost med veroizpovedalnimi samimi. Zvesti tradicijam katoliške Cerkve, ustanoviteljice in največje pospešiteljice šole, od ljudske do visoke šole, smo prijatelji vseh kulturnih ustanov. Za katoliško ljudstvo zahtevamo verske šole z varovanjem popolne neodvisnosti učiteljstva. Kulturne organizacije bodo izven šole in Cerkve naša stalna briga, dokler ne bo cela država gosto prepredena z njimi, kajti one so nam prepotrebna šola za uveljavljanje krščanske demokracije. Učimo, delajmo, organizirajmo!

Tudi v vprašanjih zunanje politike moramo katoličani nastopati aktivneje. Mi imamo v tem oziru velike učitelje, papeže v Rimu, ki želijo trajno spravo in mir med narodi in državami. Naša država naj sklene pogodbe, da bi vse spore, ki bi nastali, reševala nekavim potom, po dogovorjenih sodiščih. Za splošno razoroženje se mora zavzemati tudi naša zunanja politika. Načrtu, da bi se svobodni evropski narodi zedinili v Zvezo evropskih držav in si s tem še bolj zjamčili mir in gospodarski napredek, moramo biti naklonjeni in ga podpirati, seveda ako je v takšni zvezi zajamčena verska in narodna svoboda ter pravičen socialni razvoj. Katoličenstvo naj se pokaže povsod kot tvorna sila, da zavlada prava krščanska ljubezen in spravljivost med narodi in državami.

Katoličani vkup! Zbirajmo se okoli tega programa! Ne tavajmo po strankah, ki so daleč od tega programa! Držimo zvestobo Kristusu in njegovim sv. Cerkvi!

Kmetijska zbornica in Kmet. družba.

Ravnokar so razpisane volitve za Delavsko zbornico. Ni še njen ustroj tak, kakor bi moral biti, da bi bila zares prava zastopnica delavstva, da bi mogla izdatno zastopati in odločilno vplivati na zakonodajo v korist in za previe delavstva, vendar je bolje nekaj kot nič, vendar bo lahko marsikaj storila za delavski stan. Mi kmetje se veselimo, da je delavstvo dobilo svojo postavno, četudi se nepopolno zastopstvo, a bridka žalost nas navdaja, ko vidimo, da je zdaj v naši državi edini kmetijski stan, h kateremu pripada večina prebivalstva, brez stanovskega zastopstva. Imamo obrtno in trgovsko, delavsko, notarsko, zdravniško itd. zbornico, nimamo pa kmetijske. Pravijo, da smo agrarna, kmetijska, seljačka država, a edino najštevilnejši stan nima še svoje zbornice. Morebiti bo kdo rekel, saj imate Kmetijsko družbo! Kmetijska družba je bila dobra menda pred 150 leti, ko je bila ustanovljena, a za današnje razmere ona ne zadostuje. Odvisna je od vladne miloščine, včasih ji vrže kaka vlada kaklo drobtino, včasih je navezana samo na svoja sredstva. Upliva pri zakonodaji in upravi nima nobenega, njeni predlogi se lahko upoštevajo pri vladi ali pa tudi ne, nima ona legitimacije zakonitega zastopstva kmetijskega stanu, nima vsled tega pravice do zakonitega upliva na upravo in zakonodajo, igrati mora vlogo pastorka: kadar jo kdo rabi, se spomni nanjo, drugače pa je prepuščena sama sebi, da živetari kakor more in zna. Skrbela bi naj za gospodarsko izobrazbo, a je zato brez zadostnih sredstev in moči, to je sedaj itak naloga sreskih ekonomov, kar je gotovo bolj praktično, samo da bi vlada dala dovolj sredstev na razpolago. Peča se nadalje Kmetijska družba z dobavo kmetijskih potrebščin, a dvomimo, če je nje uredba temu primerna. Zastopala bi naj koristi kmetijskega stanu in uplivala na zakonodajo, a kaj, ko je brez upliva, ker je zastarela institucija iz predzadnjega (18.) stoletja: takrat — pred 150 leti — je lahko nekaj pomnila in imela vsaj posvetovalen glas in upliv, danes — v dobi parlamentov — ne ve vlada, kaj bi z njo počela, ne ve ona, kako naj nastopa. Skratka: preživela se je, preurediti se mora. Postavno zastopstvo kmetijskega stanu naj se pripusti Kmetijski zbornici, ki naj ima odločilno pravico glede zakonov in naredb, ki se posredno ali neposredno tičejo kmetijskega stanu in njega koristi. Mimogrede samo pripomnimo, da bi se naj Kmetijska družba preustrojila. Ker ima lepo premoženje in uradništvo, bi lahko morebiti prevzela kot centralna nabavna in prodajalna institucija nabavo in prodajo kmetijskih potrebščin, oziroma pridelkov, ali bi lahko v roke vzela — seveda v drugi obliki —

LISTER.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

12

Hipoma se je spomnila doma.

Canler jo čaka —! Danes se z njim odpelje —!

Kot da se zbudila iz prijetnih ljubkih sanj, tako se ji je zdelo.

Kako srečna je bila teh par trenutkov, kar je govorila s Trzanom! Kakor tistikrat, ko sta sedela na trati v samotnem, tistem pragozdu, si gledala v oči in se smejala —.

Pa sanje so minile. Kruta, odurna resnica se je oglasila —.

Domov mora —. Mora —!

Za trenutek jo je obšla blazna misel.

Pobegnila bi s Trzanom —.

O — dobro je čutila, po kaj je prišel! Katero mlado dekle bi tega ne čutilo? Dovolj je brala v njegovih odkritosrčnih očeh, da je vedela, kako jo ljubi —. In tudi njo je vleklo k njemu.

Izročila bi se njegovim krepkim rokam. Močen je, samega leva se ne boji, pomagati si tudi zna —. Z njim bi šla —.

Pa zavrgla je misel prav tako naglo kakor ji je prišla.

Canlerju je dala besedo —! Zaradi očeta —!

Obraz se ji je zatemnil, oko ji je ugasnilo, ki je še malo prej žarelo d veselja, na ustnicah ji je zamrl ljubki smehljaj, ki ji je silil nanje, sama ni vedela kako.

Plaho je vstala in dejala otožno:

»Domov moram, gospod Trzan! Dolžnost me kliče! — Saj me pospremite, kajne?«

Trzan jo je začuden gledal. Zdelo se mu je, kot da je temen oblak zagrnil toplo, žarko solnce.

»Domov —? Ali ste daleč doma?«

»Dobre pol ure. — Ali niste prišli mimo farne?«

»Ne!«

»Čudno! — Kako ste me vobče našli tu sredi samotnega gozda?«

Počasi sta stopala po stezi proti farmi.

»Arnot mi je v Parizu povedal, da stanujete sedaj v Wisconsinu. Pa že med potom sem zvedel, da je to velika dežela in da si moram poskrbeti natančnejši naslov, če vas hočem najti.

Šel sem torej v Baltimore in popraševal. Sinoči sem prišel iz Baltimore z vlakom. V mestu sem poizvedoval za vami. Davi sem vzel avto ter se odpeljal. Pa vozač sam ni vedel za farmo. Čisto drugam me je zapeljal. Odslovil sem ga ter šel peš dalje. Končno mi je neki farmar onstran gozda pokazal pot in dejal, da po njej pridem naravnost k vam.«

»Pa kako da vas nisem slišala —! Ves čas ste me menda že opazovali tam na klopici!« je dejala in zardela.

»Ne pozabite, gospodična, da sem mladost preživel v divji džungli! Še preden sem vas videl, sem vedel, da je nekdo tu. Previdno sem se bližal. Da sem se zelo razveselil, ko sem vas spoznal, to si lahko mislite, Inel Pa tudi začudil sem se —!«

»Začudil —? Zakaj?«

»V Baltimori so mi pravili, da se danes odpeljeta. Neki Canler da vas snubi in da bo v kratkem poroka.

Lahko si mislite, kako sem hitel! — Pa vas najdem tule sredi gozda! Ali ni to čudno —!

Pa menda ni res da bi se možili —?«

»Res je!« je dejala otožno.

»Pa bežite z doma in — jočete! Torej ne ljubite Canlerja?«

»Ne!«

»Pa kako morete vzeti človeka, ki ga ne ljubite?«

»Oče so mu dolžni.«

»Torej je le res, kar je zvedel Arnot!« je pomislil Trzan. Na glas pa je dejal:

»Tisto posojilo, kajne, ki so ga oče najeli, da so šli iskat zaklad?«

»Da. — Odkod pa veste vi o kakem posojilu?«

»Arnot mi je pravil. Tudi to vem, da ste zaklad res našli, da pa so vam ga uporniki vzeli ter zakopali na obrežju, in da je nato neznan kam izginil. —

Povejte, Ine«, je nadaljeval po kratkem molku in obstal, »recimo da se je zaklad našel in bi Canlerja izplačali, — ali bi bili potem zopet prosti?«

Ine ga je pogledala.

Kako je govoril —! Prav kot bi imel zaklad že kar v žepu!

Zalostno je odmajala.

»Obljubila sem mu zakon. In taka obljuba je pri nas obvezna!«

»Pa recimo da ga vprašate in da vam vrne besedo, — ali bi potem bili prosti?«

»Potem bi bila prosta. Pa besede mi nikdar ne bo dal nazaj, ker — ker me hoče imeti!«

Zalostno je povsila glavo in spet sta stopila. Oba sta molčala.

Prevzetnost

Je, preveč se zanašati na srečo zdravja, rekoč: »Meni se ne more ničesar zgoditi!« Nikomur še ni bilo ob zibelki sojeno, da ga ravno nikdar ne bodo zadele bolečine. Najmanjši prepili često zadostuje, da se doče občutne reuma-

zavarovanje živine in drugo; skratka: ona bi se porabila s svojim premoženjem in aparatom kot podlaga za kako času primerno napravo v korist kmetškemu stanu. Ali se to naj zgodi pod okriljem bodoče Kmetijske zbornice, ali kako drugače, to naj bo zadeva stvarnega razmišljanja vseh. Kmetijska družba nudi zadnja lea žalostno sliko, kot je to pokazal tudi zadnji občni zbor. Pomembnejših predlogov sploh ni bilo, a pričakoval sem, da se bodo želje in zahteve vseh raznobarnih delegatov iz cele Slovenije zedinile v eno zahtevo do merodajnih činiteljev, namreč: ne igrajte se tako s kmetškim stanom, dajte mu — kakor imajo že vsi drugi stanovi — zakonito zastopstvo, dajte mu torišče, kjer bo mogel o svojih zahtevah in potrebah razpravljati, dajte mu potreben upliv na upravo in zakonodajo; ne imejte kmetškega stanu samo za molzno kravo, ni dobro za celotni narod in državo — temeljni stan nima nobenega pozitivnega zastopstva nobenega upliva na merodajnih mestih, ampak mora igrati vlogo brezpravne pastorkice, ki je nihče ne posluša in se mora zadovoljiti samo z drobtinami ki padajo z vladne mize. Novo leto nam mora prinesiti lastno zastopstvo — Kmetijsko zbornico. Temu naj velja naša zahteva, to mora biti najbližji skupni cilj vseh!

Vekoslav.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V Beogradu temeljito praznujejo dvojne praznike. Toliko se je obetalo in zatrjevalo, da bo sprejet zakon o centralni upravi in da bodo ob tej priliki izvedene važne spremembe, da bodo med drugim znižana tudi vladna mesta — da bo mesto 18 ministrov in 6 državnih podtajnikov samo 14 ali celo samo 12 ministrov itd. Vse to je pa ostalo — prazna obljuba in ko je Pašič ravno za Božič izmenjal prometnega ministra, je postalo jasno, da do večjih sprememb še ne bo prišlo.

Nesoglasja med radikalnimi poslanci

prizadevajo Pašiču mnogo skrbi in male spremembe, ki jih je že ali pa jih še misli napraviti v vladi se nanašajo samo na te spore. V Beogradu je bil sedaj zopet stari radikal Aca Stanojevič, ki ga vedno pokličejo, če so večje razprtije v radikalnem klubu ali pa kriza v vladi. Pravi, da je Stanojevič sedaj vse spore poravnal in da je celo Pašiča spravil z Ljubo Jovanovičem.

Finančni odbor

je edini, ki dela. Ker tudi nekateri radikali zahtevajo, naj se začne varčevati, je vlada prisiljena haviti se z vprašanjem varčevanja. Vsa znamenja pa kažejo, da se hoče varčevati tam, kjer se ne bi smelo. Na zadnji seji finančnega odbora je poslanec Pušenjak odločno protestiral proti nameravani

In nato je Trzan dejal počasi:

»Kaj pa če bi ga recimo vprašal — jaz?«

»Ne verjamem da bi ugodil tujcu, — temnanj ker bi takoj uganil, čemu ga vprašate!«

»Trzanu se še Kršak ni mogel ustavljati —!« je povedal.

Njegov glas je bil ves izpremenjen in Ine ga je pogledala.

Pa prestrašila se je —.

Dobrodušnost je izginila iz njegovega lica, njegove prej mirne in prijazne oči so sršale bliske, njegov zagoreli obraz je zatemnel še huje in neznana divjost je gledala iz njega.

Streslo jo je, s strahom je zrla na svojega spremljevalca. Vedela je, kaj je hotel reči — Grozil je Canlerju, — on, ki je leva in gorilo napadel z golimi rokami —!

»Ne smete tako govoriti!« ga je karala. »Wisconsin ni afriška džungla in vi niste več divja žival, ampak olikan človek. In olikani ljudje se ne pobijajo med seboj hladnokrvno —!«

»V srcu sem še vedno divja žival!« je rekel polglasno in s stisnjenimi zobmi.

Osupnila je in molčala.

Tudi Trzan nekaj časa ni rekel besede, zdelo se je, kot da hoče ukrotiti svojo divjost.

Nato pa je obstal, pogledal Ine v obraz in dejal mirno, odločno in počasi:

»Ine, saj veste, po kaj sem prišel?«

»Dale«

»Ine! Nisem vaju lepim in izbranim besed, zato bom govoril kar naravnost. — Ine, ali hočete biti moja žena, če bi vam Canler dal besedo nazaj?«

Ni mu kaj odgovorila.

tične bolečine, irganje, zbadanje, sobobol ali nadešen nahod. Previdni ljudje imajo vedno v hiši Fellerjev blagodišeči »Elsatljude«, ki jih zavaruje zoper nemile slučaje. Tudi našim čitateljem priporočamo to preizkušeno, staro, dobro domače sredstvo in kosmetikum. Močnejše in večjega delovanja kot francosko žganje in je najboljšo sredstvo te vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici

odpravi ministrstva za socialno politiko

ker je to važno ministrstvo po vojski potrebno, da celi rane, ki jih je zadala vojska in da rešuje pereča socialna vprašanja. Naj se ukine ministrstvo za narodno zdravje in njegove agende spojijo z ministrstvom za socialno politiko. Ako se hoče varčevati, naj se začne od zgoraj. — Nepotrebna sta poleg ministra pomočnik in tajnik. Mesto pomočnika bi bilo umestno, ako bi ostal pomočnik stalno kot strokovnjak v resoru kot nadzoren organ in skrbel za disciplino uradništva, da ne bi bilo brezposelno in brezdelno, ne pa da pomočnik sedi kot strankarski agent ter se menja z vsakim novim ministrom. — Poslanec je za varčevanje, ne sme se pa vršiti tako, da se z ukinitvijo borze dela v Mariboru, Murški Soboti, Celju in drugod, katere izkazujejo silne uspehe, uničijo važne socialno politične institucije. Ne strinja se

za 65 din., 18 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 90 din., 36 dvojnatih ali 12 velikih specialnih steklenic za 250 din., že obenem z zabojem in poštino razpošilja po povzetju ali proti vnaprej poslanemu denarju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 541, Hrvatska. Posamezne steklenice po 10 din. v lekarnah in sorodnih trgovinah.

z redukcijo pri inspekcijah dela in zaščito dece in mladine. Uspehi bi se mogli doseči pri varčevanju v izseljeniškem komisarijatu v inozemstvu, o katerih delovanju nihče nič ne ve. Njih dela bi lahko vodili konzulati za rečno in morsko vodstvo, ker vzdržuje v te svrhe prometno ministrstvo ravnateljstvo za rečno plovbo. — Predlaga, da se reducirajo v prvi vrsti v ministrstvih tiste ženske moči, katere protežirajo ministri in vladni poslanci, pa nič ne delajo. Plačo smatrajo kot prispevek, službo za luksuz. Naj se preneha z nastavljanjem žensk v ministrstvih v času, ko moške moči težko dobe službo. Ministri sami trdijo, da imajo več zabojev nerešenih aktov glede likvidacije ministrstva za prehrano. Gre za 200 milijonov dinarjev. To je jasen dokaz, da se kljub ogromnemu aparatu v ministrstvih nič ne dela. — Poslanec zahteva, da se črtajo krediti za

Gospa!

Tudi jaz Vam priporočam to milo s
znamko „GAZELA“. Moje perilo se
kar blešči, gotova sem pa tudi za
zdavnej. Tudi Vi boste dosegli to z upo-
rabo „GAZELA“-milo.

GAZELA MILO

Potrpežljivo je čakal in molče je stopal poleg nje. Vedela je, da bo prišel s tem vprašanjem. Pa kaj mu naj odgovori —

Srce ji je burno bilo.

Kolikokrat si je želela, da bi prišel —! Kolikokrat sanjala o sreči ob njegovi strani —! Nanj je čakala. Zato je odklanjala Canlerja, zato se je ustavljala Claytonu —.

Toda razum —!

Saj ni bilo mogoče —! Preveč ju je ločilo!

Njegov pravkar taki divji obraz, njegove strastne, grozeče besede so ji za trenutek odgrnile usodno potezo njegovega značaja ter jo še bolj potrdile v njenem mišljenju.

Toliko ju je ločilo! Cel svet je stal med njima, vzgoja, razlike v značaju in mišljenju, družabne razlike —.

Občudovala ga je, ljubila njegovo moško lepoto, njegovo srčnost in drznost, njen junak je bil —.

Toda junak iz divje džungle —.

Ali je bil pa to tudi mož, ki more žena z njim zvezati usodo za vse življenje —?

Tako ji je govoril razum. Srce pa je zahtevalo svoje pravo —.

Kaj mu naj odgovori —? Ali naj reče da, ali naj ga odkloni?

Ni si upala storiti ne enega ne drugega?

Pa saj tudi ni mogla! Saj je dala besedo Canlerju in Canler ji besede še ni vrnil —.

In če bi jo vendarle vrnil? Če bi se karkoli zgodilo? Morebiti da ima tale silni človek sredstva in moči, da vključ vsemu prisili Canlerja —!

Potem —?

Potem je še vedno čakal, da se odloči za da ali pa za ne.

Tako si je mirila težki, hudi boj med srcem in razumom. Preložila bo dločitev. Počakala bo, kaj bo storil Canler. In če bi se on tudi res odrek — mogoče je vse, Trzan je nenavaden človek —, ne, danes se ne more odločiti, jutri, čez par dni —. Dotedaj se bo pomirila, bo mogoče drugače sodila o Trzanu in o — sebi.

Prišla sta do roba gozda. Skoz drevje se je belila hiša. Še par korakov, pa sta na vrtu —.

»Nič ne odgovorite?« jo je vprašal. »Se bojite, da bi me užalili?«

»Ne vem, kako vam naj odgovorim! Premalo časa je! Glejte, tamle je farma!«

»Torej me — ne ljubite?« je vprašal rahlo.

»Nikar ne recite tako! Vljubila sem vas, ko sem vas prvič zagledala! In ljubim vas še danes —! In oh, kolikokrat sem mislila na vas od tistokrat —! Sama ste videli!«

Pa saj veste, da sem dala besedo Canlerju! Nisem prosta. In če bi tudi bila prosta —.

Povejte, ali bi bili — srečni poleg mene, vi, ki ste vajeni svobode, ali bi bili srečni v našem življenju, ki ga tesnijo in omejujejo postave in predpisi?«

Trzan je nekaj časa molčal, nato pa dejal mirno in nežno:

»Razumem vas! Verjemite mi, vaša sreča mi je na vse, mi je več kot moja lastna sreča —.

In posnel sem z vaših besed, da bi ne bili srečni s — divjakom iz pragozda.«

Rahel očitek je slišno donel iz njegovih besed, vključ temu da se je zelo premagoval in je mirno govoril.

»Ne ne, Trzan —!« je ugovarjala in ga prijala s roko. »Ne govorite tako —! Ne razumete me! Jaz vas —.«